

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIECARE DUMINICĂ

Abonament, pe an în țară Lei 5 Abonament, pe an în străinătate. Lei 8
 „ „ 6 luni în țară. „ 3 Un număr 15 bani

Manuscrisele nepublicate se ard.

COMITETUL DE REDACȚIE:

P. Garboviceanu
O. Rădulescu-Motru
G. Doqbuo
I. Otescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaeacu
Const. C. Popș-Tașoș
Gr. Teodossiu.

Redacția și Administrația Str. Mântuleasa, No. 9.

S U M A R :

Const. Negruzzi, Păcală și Tândală. — Petre Popescu, Scrisoare către țărani. — Grig. Teodossiu, Orezul. — N. Gădeiu, Cheia virtuților. — Al. Groza, Hrana vitelor de lapte. — Căutătorul de comori. — Censura. — Londra. — I. Moraru, Legenda calomnului. — A. D., Marina-rul și păsările mării. — C. R. Teofănescu-Gribincea, Mulțumire. — G. Coleș, Nu înghițiți simburii. — C. R. Teofănescu-Gribincea, O școală de adulți pe Domeniul Corónel. — Irimia Popescu, Belciugul și jujeul. — Anton Pann, Mincinoșii. — Scrintituri. — Prețul vieții omel nescl. — Păstrarea laptelui. — Serbări de 10 Maiu. — N. Stoleriu, Legenda bróșcei. — Cel domăgar. — Cértá. — Informațiuni. — Adrese către redacție. — Bibliografie. — Posta Administrației.

Ilustrațiuni: Facerea ogorului pentru seménatul orezului. Culesul orezului. O piață din Londra.

PENTRU PREMII

Anul trecut, un însemnat număr de d-ne și d-ni directori de licee, gimnasii, externate și școle profesionale de fete, ca și mai toate prefecturile și primăriile din țară, ne-au luat revista pentru a se împărți ca premii. Fiind siguri de aceeași încurajare, oferim colecția anului I a revistei noastre, coprin-dând peste două mii icóne, pe lângă un variat și bogat mate-rial, legată frumos, cu prețul de 6 lei volumul. Anul I, îm-părțit în 2 volume, a 3,50 volumul.

Este cea mai nemerită carte ce se póte oferì elevilor și rugám pe amicii revistei a adresá cererile însoțite de cost, administra-ției noastre, str. Mântuleasa 9, primind franco la domiciliu volu-mele comandate.

Administrația revistei póte asemenea procurá și întâia ju-mătate a anului al II-lea în fascicule, cu costul abonamen-tului, adică 3 lei, iar legată cu 4 lei.

Rugám a ni se face cunoscut din vreme pentru a putea satisface toate cererile.

Păcală și Tândală

de

Const. Negruzzi.

Crebue să sciți, fiii mei, că eu sînt feciorul vestitului Strâmbă-Lemne care luă stejarul cât de gros, îl îndoia cu mâinile și-l făcea obadă de rotă. El era un om foarte învățat și cunoscut pe vremea lui. Copilărise cu Ciubăr-vodă, cu care învățase carte la dascălul Pascal din Podul Iloei, ce știă totă Alexandria pe de rost făcută de numitul dascăl Pascal, de unde nu sciū cum a căzut în mâinile d-lui Barac de-a tipărit-o. Petrecuse totă junețea sa la curtea lui Lăcustă, a lui Papură și a lui Pîrle-Vodă. Ce mai vremi acelea! Când venea primăvara și ieșiau omenii la arat, dacă nu le ajungeau boii la plug, se duceau la Unguri sau la Leși, și luând de-acolo omeni fie nemeși sau proști, slêhtici ori mojieci—nu mai alegea—îi înjugau și arau lanuri cât veți cu ochii, unde semănau ghindă de cresceau dumbrăvi pentru ca să albă strănepoții lemne de ars. De aceea luat-ați sēma cînd e ger erna și vîntul vijie, că dacă v_e puneți la vatră dinaintea focului, auziți unele lemne țipînd, și vedeți strecurându-se din ele o apă ferbinte? Acelea, feții mei, sînt sufletele Leșilor care țipă și lacrămile Ungurilor cari picură, căci sufletele lor—pentru păcate pe semne—le-a osândit Domnul Dumnezeu să intre în copacii pădurilor, pe cari le-a arat cu sudorea lor. Ce să mai dic de omenii vremurilor acelora? Ei erau nați ca brații și voinicii ca smei. Tatăl meu era nepot vitēzului Sfarmă-Pētră, care avea obiceiū cînd se puneă la masă să înghită mai întăiu șapte opt bolovanii ca să-i facă poftă de mîncare.

Soră-mea n'a trăit, precum nici alți două sute de frați și surori ce am avut. In sfîrșit m'a născut pe mine, și vedēndu-mē așa mic și oflit mī-au pus nu-

mele Tândală. Nascerea mea costă viața mamei, iar tatăl meu simțindu-se c'a îmbetrânit, chemă pe nașul meu Păcală, mă încredință lui, și apoi muri după ce mănă treî oi fripte, și bêu o balercă de pelin, dîcînd că nu trebuie să se ducă pe ceea lume flămînd și însetat. El eră atunci de patru sute optzeci și treî de ani.

Nașu-meu Păcală eră un om fôrte de duh; aveă rîspuns la orî-ce vorbă. El mă puse întaiu la buchî, dar vedînd că într'o di eră să mă înaduș cu un tverdu ce mi se prinsese în gât, hotărî a-mî pune numai tabla pe care trebuia să o deprind pe dinafară. Asta mî a fost învățatura.

Iaca ce-mî dîceă el:

«Fine! De vreî să trăescî bine și să aîbî tîcnă, să te silescî a fi tot-d'a-una la mijloc de masă și la colț de țară, pentru că e mai bine să fîi fruntea codîi de cît la cîda frunții. Ședî strâmb și grăesce drept. Nu băgă mâna unde nu-ți ferbe oîa, nici cîută cai morți să le eî potcovele, cîcî pentru Behehe vei prăpădî și pe Mihoho.

Bate ferul pînă e cald, și fă tot lucrul la vremea lui. Nu fîi bun de gură. Vorba multă e sărăcie omului, și tîtă paserea pe limba eî pîere.

Nu fîi sgărcit, cîcî baniî strîngătorului intră în mâna cheltuitorului, și scumpul mai mult păgubesce, leneșul mai mult alérgă; dar nici scump la tărâte și eftin la faină.

Nu te apucă de multe trebî de odată. Cine gone ce doî iepurî, nu prînde nici unul. Nu te întovărășî cu omul becîsnîc. Mai bine este să fîi cu un om vrednic la pagubă de cît cu un mișel la dobândă. Nu te vîrî în judecătî. În țara orbilor, cel c'un ochiî e împérat. Cel mai tare e și mai mare, și dreptul umblă tot-d'a-una cu capul spart. La judecătî, ce intră pe o ureche, ese pe alta, cîcî sătulul nu crede celui flămînd, și mai bine e o învoelă strâmbă de cît o judecată dréptă. Corb la corb nu scîte ochiî. Ce ese din mîță, șorecî prînde, și lupul pîrul schimbă, iar năravul ba.

Feresce-te de proști și de nebuni. Nebunul n'a-sudă nici la del, nici la vale, și prostului nici să-î faci, nici să-ți faci. El învață bărbieria la capul tău. Șade pe măgar, și caută măgarul. Nu-l primesc în sat, și el întreabă de casa vornicului. Prostia din naștere, léc nu mai are. Cine se amestecă în tărîțe, îl mănâncă porcii; și apoi spune-mi cu cine te aduni, să-ți spun ce fel de om ești.

Nu te hrăni cu nădejdea și cu făgăduințele. Înțeleptul făgăduesce, nebunul trage nădejde. Să trăesci, murgule, să pasci iarbă verde. Ce-î în mână, nu-î minciună, și e mai bine acum un ou, de cât la anul un bou.

Chelbosului tichie de mărăgăritar nu-î trebuie, pentru aceia nu te apucă de lucruri mari. Dobânda mare rupe ciochinele, și pînă a nu găsi mantaua, nu erai dator. Cu rudele bea și benchetuesce, dar neguțătorii nu face, căci de și sângele apă nu se face și cămașa e mai aprópe de cât anteriorul, dar nepotul e salba dracului. Frate, frate, brânza e cu banî. Nu fii răpitor. Mai bine nici oia cu doi mieî, nici lupul flămând. Să nu vie vremea să dai cinstea pe rușine. Lasă pe ómenî în ideile lor. Vântul bate: cãiniî latră. Altui îi e drag popa, și altuia preotésa. Tot țiganul își laudă ciocanul. Dică dece, tu tae una. Vrabia málaiu viséză, și calicul comandare.

Nu da împrumut ca să nu-ți faci dușmani. Dă-ți, popo, pinteniî și bate épa cu călcâele; ș'apoi prinde orbul scóte-î ochiul. Nu te bucură la căștiguri mici, pentru că cu un rac tot sêrac, c'un pitic, tot calic; dar când umbli cu mîere, linge-ți degetele. Primesce orî ce-ți vor da. Calul de dar nu se caută în gură, și cine n'are ochi negri, sărută și albaștri. Când vei voi să te apuci de cevă, prinde iepurele cu carul. Mița cu clopot, nu prinde șóreci. Nu te îngrijî cum o s'o scoți în capét. Nevoia învață pe cărăuș, și cine are barbă are și plectene.

Nu te amestecă în intrigî. Nici pe dracul să-l veđi, nici cruce să-ți faci. Nici lupul pe bălaia, nici bălaia pe lup. Ia-ți catrafusele, și fugi ca dracul de tãmâie.

Nu fii falnic, nici face din țîntar armăsar. În urma răsboiului mulți voinicii s'arată. Vulpea, dacă n'a-junge, dice că-s acri strugurii. Să nu fii din cei cari dic: Lasă-mă să te las, și ia-l de pe mine că-l omor. Nu te certă cu cei-ce sciū mai multe de cât tine, nici te mândri, căci mândrului îi stă Dumneđu în-potrivă.

Nu te necăji pe sórtă. Norocul cine-l scie? Fă-mă proroc, să te fac bogat. Bețivului și dracul îl esc cu ocaua înainte; însă vremea le îndréptă tóte. Vremea vinde lemne și nevoia le cumpără. Tu fierbe mazărea și tacă. Jócă ursul la cumétrul, póte a jucă și la tine.

Nu te mânia pe lume. Să mânia văcarul pe sat; satul nu scie nimic. Nu fii obraznic, că-î da peste un omușor care ți-a face cóstele pîntece. De vei păgubi la vre-o neguțatorie, să-ți fie de învățatură, ca altă dată să nu te mai apucă de ea. In sfîrșit mângăe-te la necazuri gândind că sacul ș'a găsit petecul, și rógă-te di și nópte să-ți dea Dumneđu mintea Moldovénului cea de pe urmă.

CURĂȚENIA

Pielea este nu numai organul pipăitului, ci și un organ fórte însemnat pentru transpirațiune. Prin cele două milioane de poră ai săi, pielea scóte din corp vaporii de apă și multe materii vătămătóre sănătății. Când pielea nu este curată aceste materii rămân înăuntru și împreună cu praful ce se așeză de-asupra ei, produc mîncărime, bube, râie și alte bóle. Chiar simțul pipăitului scade atunci.

Trebue să ne obicinuim a ne spălă trupul cu apă și mai ales fața, mânia și gâtul, care vin neîncetat în atingere cu aerul.

SFATURI BUNE

Intăresce-ți trupul prin muncă regulată, pentru că fără sănătate vieța e o pedépsă. Culcă-te de vreme și te scólă de diminéță; nu-ți pierde noptile în petreceri care-ți scurtézá vieța.

Scrisoare către țărani

— In cestiunea socialistă —

dată membrele corpului oboșite de munca grea și nerăsplătită, numai ca să nutrească stomacul cel leneș, se sfătuiră între dînsele să nu mai lucreze nimic și să se pună și ele la odihnă. Pentru ce, diceau mâinile, să îndurăm noi toate nevoile, muncind din zăi pînă în nopțe numai ca să îndopăm stomacul cu toate bunătățile și să ne lipsim de orî ce plăcere ce ni s'ar cuveni și nouă?

— «Si noi, picioarele, pentru ce să alergăm peste nouă mări și nouă țări ca să adunăm merinde pentru acest Pașă ce petrece fără nici o grijă numai pe socotela noastră? Nu. De ađi încolo s'a sfirșit această pomană. Ajungă atâta trudă fără nici un folos. Să ne dăm și noi la odihnă. Orî să muncim numai pentru noi și ce-om agonisi să fie numai al nostru. Și lasă-l pe jupân Stomac, să vedem îi mai dă mîna să mai poruncască ca un vodă?»

Și mâinile se opriră din lucru. Ele nu voră să mai ducă la gură bucate, de tēmă să nu cadă în stomac. Gura încetă de a mai mestecă; picioarele, de a mai umblă. Ce mai traiu fără nici o grijă! Trecu o zăi. Trecură două. Trecu o săptămână. Trēba nu prea mergeă. Intr-o dimineță, pe un timp frumos de primăvară picioarele cercară să se misce și să facă ceva plimbare prin liveđile pline de miros dulce de flori. Hop! Nu putură să se țină. Se îmuiară și fură nevoite să rămână pe loc. La rîndul lor mâinile când voră să rupă un trandafir, vedură cu durere că nu pot să mai facă nici o mișcare.

— Na, dar ce-o fi asta întrebă uimită mîna drēptă pe iubita ei suriōră, stînga.

— Lucru nu e curat, rēspunseră în grabă lihnitele picioare. Nu vedeți cum ne-am sucit și ne-am uscat de la o vreme încōce? Ce-o mai fi și asta? Om fi dat în vre-un loc reū, ne-o fi luat din iele, ne-o fi lovit vre-un făcut, vr-un fermec d'ăle diavolescî?

— «Nimic din toate acestea — întrerupse ridicând stomacul, ce ascultase în tăcere toate tânguiriile lor. Acestea sînt urmările purtării vóstre. V'ați sculat contra mea, și n'ați voit să mai lucrați fiind-că vi se pãrea că eu stau de gîaba și fórfec numai munca vóstră d'a gata.

Ați încercat să trăiți și singure de capul vostru. Vedeti bine că nu merge. Eu n'am putut să vă mai fabric sânge și să vă mai dau putere, ca să vă țineți sănătatea și viața bună Neavînd de unde și cum să vă hrăniți singure, ați slăbit, v'ați ofilit, m'ați slăbit și pe mine și cine scie ce s'ar fi întîmplat dacã n'ați fi băgat de sémã mai din vreme.

Cum vedeti, în zadar v'ați încercat să vă despărțiți de mine.

Dumneđeu ne-a lăsat să trăim împreună, și să nu putem face nimic unul fără cel-l-alt. Sã nu vi se parã că munca mea nu e grea; ba încă din cele mai grele. Eu trebuie să îndur toate greutățile vóstre, să sfărim și să limpedesc tot ceea ce voi imi trimeteți și bun și rău, să sufér în urmă toate negliobiile pe care le faceți, și să mai gust încă pînã și otrăvurile ce-mi trântiți în mine fără nici o socotélã. Și după ce am ales ce e bun, să stau să fac socotéla cât trebuie pentru fie-care membru al corpului, după mărimea sa, după munca sa, după datoria sa; să fac împărțelã dréptã, ca nu cum-vã unele membre să sufere din cauza celor l-alte.

Când somnul dulce vă cuprinde și vă desmêrdã cu dulcile sale plăceri, eu vecinic veghez și nu închid ochii și lucrez și ziua și noapte, ca să vă păstrez sănătatea vóstrã, ca corpul întreg să fie sănãtos, tare, frumos, ca să pótã ține piept celor-l-alte corpuri, ce-or căutã să nu-î dea pace.

De aceea dar să luãm pildã din purtarea vóstrã. Numai unindu-ne și lucrând împreună, mână în mână, fără a ne urî unii cu alții, numai printr-o unire frățescã vom puté luptã bine în viața asta atît de grea. Sã fim dar uniți și nimic în lume să nu ne mai pótã despărți.»

Membrele se împăcarã și hotărîrã să lucreze împreună cu iubitul lor stomac. De aci încolo tótã tréba merse strună.

Cam ca și membrele supãrate pe stomac, tot așã și voi membre ale acestul corp mare ce se chiamã *stat*, vă miș-

carăți și vă mișcați contra lui, căutând spor de muncă și îndulcire în traiu. Uitați în depărtate locuri, trăiați o viață veche din veche timpuri, pe moșiorele vóstre, de la strămoși lăstate ca moștenire dragă a pomenirei lor. Trăiați liniștiți în căminele vóstre liniștite, durând muncă lungă de zi și noapte, ca singură scăpare de ghiara lipsei înfricoșătoare și urită. Și socotiați această muncă cinstită ca pâine a vieții vóstre, cu care căutați să obicnuiți pe copilașii voștri, ca să vă urmeze bine pe urmă în lume. Li creșteați în frumoșe pilde de sfinta sîrguință să nu-i lăsați să încline pe căi de lenevire, ce aduc cu ele lipsă și négră sărăcie. Și vă croiați traiu dulce și tihnă în căsnicie, fiind într'ale vóstre și printre ai voștri, în căminul scump al vostru de neprețuită avere. Obosiți de zile întregi de muncă, gășiți eră odihna dulce pe patul glodoros de scânduri, ce vă îndreptă ósele, dându-vă sănătate și puteri noue de muncă. La masa întinsă pe pământ sau pe iarbă afară sub umbra răcorósă a nucului bătrân, cu 7, 8 copii alături și cu harnica și neobosită soție: ce viață mai dulce și mai drăgostósă de cât acesta!

Vă îndestulați de dragostea de voi înși-vă, vedându-vă strinși alături. Și dragul de voi și de ai voștri îndepărtă ori ce rívnă de masă încărcată cu albituri pe dinsa, tacámuri argintate și vinuri vechi și scumpe unde se strâng de multe ori chipuri slăbite și stinse înainte de vreme printr-o destrăbălare nețăr-murită. Și gândul vostru goniă ideii de îmbogățiri nemăsurate, cu case mari și multe, pline de lucruri scumpe, cu servitori în număr, cu patru cai înaintași la trăsura grea, și cu moșii întinse pe cari să nu le poți semena, neputend să le mai dai de cap. Mai dulce eră viața vóstră simplă, săracă, plină de veselie, de sănătate.

Și de-aia îmi plăcea atât de mult să viu în mijlocul vostru, eu care plecasem dintre voi, și să vă găsesc tot veseli, să rid iar risul vostru, fără grijă și neprefăcut de loc, să ră-tăcesc cu voi prin pădurile sănătóse, să sorb aerul vostru plin de viață și să mă adăp la farmecul naturei ce vă îngrijesce așa de bine.

Și inima îmi bătea când gândeam c'o să părăsesc camera mea umedă de la oraș, întunecósă și strímtă, aerul acesta nesuferit și bolnăvicios, apa asta plină de tóte spurcăciunile

și să mă retrag coela la țară, să mai suiū cstele dealurilor, și să mai beaū apă rece din stâncă cea fermecată.

Aici mă strâng nevoile și grijile mă muncesc strașnic. Se cer prea multe, și nu le poți îndeplini pe tte Și de neîndeplinirea lor suferi și te slăbesci. În nesocotința mea îmi vine de multe ori poftă să am și eu case cu două și trei caturi, cu acareturi multe, cu trăsuri și cai cu clopote mari și sunătoare cu care să sperii lumea, când oiū eși pe stradă. Și mă gândesc că dacă le-aș avé mâine pe tte aș dori să le schimb și pe astea, să mai dobândesc și alt-ceva, să ajung ore-cum om mare, sau fiū chiar și Ministru, să duc trebile țării, să am putere mare, să asculte o lume de mine. Ajuns și aci odată, cu bogății întinse, puternic și cu nume, măreț peste măsură, să gust din tte plăcerile, să mă îndestulez din tte, să nu mai am ce mai dori. Și la urma urmei să-mi sdruncin sănătatea și sdrobit de atâta gnă nesocotită, desgustat peste fire, să las tte acestea la o parte și să mă reîntorc iar coela la mine, de unde plecasem, în căsuța mea de sub cstă, unde diminęta murmură dulce glasul isvorului de stâncă, și privighetrea își cântă drăgălașul cântec. Aci e traiul dulce, lipsit de griji adinci ce-ți rod sănătatea și te neliniștesc în viață. Doresc o casă mică, o moșioră a mea, pe care s'o muncesc cu drag, să strâng de adî pe mâine, să las o mică stare copiilor mei iubiți.

Așa trăit-ați voi, în liniște, nesupărați de nimeni, și ați trecut grele timpuri și nevoi cumplite, fără tēmă și cu noroc la tte. Și acum acéstă scumpă liniște ce vę ținea cu bine, veni să se întunece d'o fățarnică ispită. Nenorocita ispită socialistă pătrunse pină și la voi. De mult intrase în țară și rēmăsese numai la orașe acest soiū de chipuri streine, fără neam și țară, ce nu întârziară a-și da și aci numele rēsunător de *socialiști*.

(Va urma)

Petre Popescu.

VORBE VECHI

Un popor nu pte nici odată să piară, când dragostea de patrie e adinc sădită în inima lui, prin cunoșcerea suferințelor trecute și a mărețelor fapte săvîrșite de străbuni: cu un cuvînt, când își cunoșce istoria nēmului sēu.

OREZUL

ată o plantă erbosă, din ale căreia bôbe se hrănesc aproape jumătate din omenire.

Orezul crește înalt pînă la un metru și mai bine. Are o rădăcină firasă, un trunchiū păios cu toi lungi, lătărețe și aspre, și flori în spic, așezate în virful tulpinei. După ce florile au cădut, rămân bôbele orezului, adecă fructele. Orezul se sémână pe la începutul lui Aprilie, înflorește prin Iulie și se còce către sfirșitul lui August. Se pòte aveà și recolte mai timpurii sau mai târșii.

Facerea ogorului pentru seménatul orezului.

Orezului îi priesce în locurile báltòse și la o căldură mare. Cresce în țările călduròse și chiar într'unele din cele temperate. Câmpii întinse din India, China, Egipt sînt acoperite cu orez. El crește și în alte țări din Africa, precum și în America. Orezul se cultivă și în partea de Miadă-di a Europei: prin Ispania, Italia și Turcia. Adesea orî locurile rele

și sterpe din aceste țări s'au îmbunătățit după doi trei ani, prin cultura orezului întors.

Locul unde se sémână orezul se umple cu apă mai întâiu și apoi se ară. Intr'unele țări aratul se face cu un pluguleț tras numai de un boū. Tóte soiurile de pămînt sînt bune pentru crescerea orezului, dór îngrijite și umede să fie. Bóbele de orez, înainte de a fi aruncate în țarină, se lasă să stea în apă mai multe zile, spre a le grăbi încolțirea. Apoi se sémână prin împrăștiare. Orezăriile aū nevoie de multă udătură, de aceea se așeză pe lingă vre-o

Culesul orezului. Cu un pisălog se desprind grăunțele de plévă.

apă curgătoare. După încolțirea orezului, după smulgerea firelor prea des răsărite și sādirea lor în altă parte, după plivire, precum și de mai multe ori în timpul creșterii și după înflorirea orezului, se revarsă apa peste orezării, așa că acestea stău săptămâni întregi în apă, (fără însă ca tótă planta să fie acoperită). Chiar în timpul cócerii orezul stă în apă și numai după ce s'a copt se scurge apa prin șanțuri și se începe secerișul.

Orezăriile, fiind multă vreme pline cu apă clocită, în care

se află rămășițe de erburi putrede și de vietăți, muncitorii și locuitorii din préjmă sint bântuiți de friguri și de bóle de pânțec. Ți-ar fi mai mare mila să vezi pe bieții ómeni slabi și piperniciți, zăcând de acéstă bólă luni întregi. și pe o căldură înăbușitoare!

Firele de orez copt se fac snopí, ca și gríul, și apoi se vîntură. Bóbele de orez sint învelite cu o cojiță, care se jupóie cu ajutorul unei morisci cu două pietre ceva depártate între ele. Intr'unele părți descojirea se face bătendu se bóbele cu un maiú de lemn, din care pricină se perde o bună parte din mieđul lor. In unele țări sint mori mari pentru vînturarea, descojirea, și lustruirea orezului.

Folósele orezului sint numeróse. El este hrana de căpetenie a ómenilor din țările călduróse. Ține loc de pâine și se mănâncă fiert cu apă și cu puțină sare. Bóbele de orez măcinate ori pisate dau *pudra* sau făina de orez. Din acésta Chinezii fac o cocă cu care lucréză telurite lucruri de preț. Din făina de orez se face și scrobélă albă de o bună calitate.

La noi întrebuintările orezului sint destul de cunoscute.

Cu tóte că el este mult mai puțin hrănitor de cât grául, se vinde totuși mai scump de cât acesta: 50—80 bani un kilogram. Pricina scumpetei o aflăm în plata adusului și în lăcomia de câștig a vinđătorului. Pe loc un kilogram de orez costă 5—6 bani.

Din bóbele acestei plante se face în alte țări și o béurură alcoolică. Pudra și bóbele se folosesc și ca doctorii. Din paiele de orez se fac pălării, ție de paie de Italia care se vind cu un preț bun.

Orezul, fiind o plantă erbósă, folosindu-i bóbele ca hrană, și asemănându-se cu grául, orđul, ovézul, meiu, face parte ca și acestea dintre cereale.

In privința cultivării cerealelor, cât de fericiți sint muncitorii de la noi, cari n'aú să stea țile întregi în mocirlă și să suferă de friguri rele ca muncitorii cari cultivă orezul. Ceí de la noi pot fi și mai fericiți, căci în loc de orez cultivă grául, o plantă atát de bogată în materii hrănitóre!

Grig. Teodossiu.

CHEIA VIRTUȚILOR

pre a lămurii mai bine noțiunea ce exprimă titlul de mai sus, e nemerit a ne servi de un exemplu comparativ: Să ne închipuim că un fiu moștenesce de la părinții săi o casetă cu o bogăție ne mai pomenită, însă, din nefericire pentru el, nu posedă și *cheia* acestei casete, imposibil de deschis. Ce va face dar, în acest caz? Negreșit, va sta cu mâinile încrucișate, privind cea mai scumpă avuție și totuși cea mai nefolositoare.

Să presupunem acum, că un fiu moștenesce de la părinții săi o sănătate perfectă, o inteligență rară, și o moralitate ireproșabilă, afară de aceste minunate daruri, mai dobândește în cursul vieții sale și o cultură strălucită. Iată dar, un om desăvârșit, un adevărat *om*. Pentru ce ore, și acesta, atât de bine înzestrat, stă cu mâinile încrucișate, ne știind de ce să se apuce? Fără îndoială, că și acestuia îi lipsesce *cheia*... «Cheia virtuților». E destul de puternic, și totuși atât de neputincios!

Napoleon I a cuprins lumea, *Columb* a descoperit America, *Edison* a inventat atâtea și atâtea, numai și numai pentru că acești iluștri bărbați au avut fericirea să fie stăpâni pe mult prețuita *cheie*. Tot pentru acest motiv, istoria patriei noastre va rezervă cea mai frumoasă pagină glorioasei domnii a primului nostru *Rege*.

Ca să ne pătrundem mai mult de acest adevăr neprețuit, e bine să judecăm ceea ce se petrece sub ochii noștri: Pentru ce ore Domeniile Coronei a devenit un nou paradis, care revarsă binele și lumina asupra întregii noastre patrii? Care e cauza binecuvîntată, căci scim că scurt, foarte scurt e timpul de când țara, în semn de iubire și devotament, a dăruit înțeleptului ei Suveran acest Domeniū? Negreșit, ori care om, drept la judecată, va răspunde fără multă gândire că această schimbare apröpe

miraculoasă, s'a făcut numai și numai pentru că în fruntea acestei însemnate instituțiuni se află veteranul patriot d-l Kalinderu, care spre onoarea sa și fericirea țării posedă minunata *cheie a virtuților*.

Venerabilul administrator al Domeniului Corónei nu e dintre acei mulți, cari, cu frică dic: «tot începutul îi greu!» — ci e dintre acei puțini, cari cu lăcomie rostesc: «tot începutu-i bun!» Devisa sa sfintă și nestrămutată o putem închega în următoarele mari cuvinte: «să *voim*, și orî cât vom *puté* va fi câștig; iar de nu vom *puté* nimic, nimic nu pierdem».

Din acest inimos îndemn reese clar că ceea ce am numit noi pînă acuma «Cheia virtuților», nu pôte fi și nu este de cât: *energia*.

Da, energie a fost poporul românesc de a resistat furiei barbare, sabiei dușmane și veninul fanariot, și ca să pășiască cu siguranță către un viitor mai glorios, trebuie să se gîndescă din timp pentru a înlătură nimicitoarea bôlă modernă: *deceptia*.

O țară nici odată nu va prosperă, condusă fiind de ómeni fără energie; însă va fi sigurade izbândă, dacã toți fiii ei vor cântă împreună cu Eminescu:

- Ce-ți doresc eú tie, dulce Românie,
- Tara mea de glorie, țara mea de dor:
- Fiii tîi trăescă numai in frătie,
- La trecutu-ți mare, mare viitor.
- Viața în vecie, glorie, bucurie,
- Arme în tîrie, suflet românesc,
- Vis de vitejie, fală și mândrie,
- Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Atât de mult să ținem la acest adevăr, în cât, atât pe cartea școlarului, cât și pe arma soldatului, atât pe plugul agricultorului, cât și pe cântarul negustorului să fie încrustate nemuritoarele cuvinte: «*Voesce și veî poté*».

Să voim să ne mișcăm, să ne trudem, să rîsbim și să luptăm, căci numai așa ni se va dice că avem consciința de noi însine, și

«*Națiunea, care are consciința de sine nu va pieri nici odată!*»

N. Gâdeiú.

Invăț. Tutova.

Hrana vitelor de lapte

Nutritia vitelor se p \acute{o} te face \acute{i} n grajd sau la p \acute{a} șune; p \acute{o} te s \acute{a} fie permanent \acute{a} sau temporal \acute{a} , c \acute{a} nd animalul se mai sc \acute{o} te și la p \acute{a} șune. P \acute{a} șunatul pe miriște și og \acute{o} re se numește temporal, iar pe liveđile naturale se numește permanent. La noi \acute{i} n țar \acute{a} vitele se țin la grajd numai iarna, și \acute{i} ndat \acute{a} ce se desprim \acute{a} v \acute{a} r \acute{e} z \acute{a} se scot vitele la p \acute{a} șune.

P \acute{a} șunatul la noi se face \acute{i} n libertate.

Ținerea animalelor \acute{i} n grajd se face mai cu s \acute{e} m \acute{a} \acute{i} n localit \acute{a} țile cari s \acute{i} nt lipsite de p \acute{a} șuni, \acute{i} n apropiere de t \acute{i} rguri, etc.

Hrana care se d \acute{a} vitelor de lapte trebuie s \acute{a} cuprind \acute{a} elementele acelea cari contribuiesc la buna \acute{i} ntreținere și la \acute{i} nmulțirea laptelui. Mai t $\acute{o$ te substanțele nutritive fac parte din regnul vegetal, afar \acute{a} de ap \acute{a} și s \acute{a} rurile disolvate \acute{i} n ea, cari fac parte din regnul mineral.

Iarba cea mai bun \acute{a} este aceea care crește pe liveđile \acute{i} ngrășate cu b \acute{a} ligar, fiind-c \acute{a} cuprinde t $\acute{o$ te elementele de care organismul animal are trebuinț \acute{a} ; \acute{i} n cazul acesta p \acute{a} șunile se \acute{i} mpart \acute{i} n mai multe tarlale, ca ast-fel vacile s \acute{a} p $\acute{o$ t \acute{a} pasce iarba mai bine, f \acute{a} r \acute{a} ca s \acute{a} se fac \acute{a} vr'o risip \acute{a} .

Vara c \acute{a} nd timpul este prea c \acute{a} lduros, vitele se duc la p \acute{a} scut dimineț \acute{a} și mai spre s \acute{e} r \acute{a} c \acute{a} nd timpul este mai r \acute{a} coros; iar restul đilei \acute{i} l petrec \acute{i} n grajd sau sub anumite umbrare.

Iarba care crește pe sub umbra copacilor, pe locurile umede, este s \acute{a} rac \acute{a} \acute{i} n substanțe hr \acute{a} nit \acute{o} re, și vitele care s'ar nutri cu ast-fel de iarb \acute{a} vor suferi mai tot-d'a-una din caus \acute{a} c \acute{a} organismul lor este r \acute{e} u \acute{i} ntreținut. Ast-fel de iarb \acute{a} p $\acute{o$ te fi \acute{i} ntrebuințat \acute{a} la hrana animalelor numai atunci c \acute{a} nd vitelor li s'ar da o alt \acute{a} hran \acute{a} suplimentar \acute{a} .

Ierburile de prim \acute{a} var \acute{a} s \acute{i} nt cele mai nutrit \acute{o} re, din caus \acute{a} c \acute{a} aceste ierburi profit \acute{a} de t $\acute{o$ te substan-

țele hrănitore și roditore grămădite în pământ, prin ajutorul ploilor și al zăpedei din timpul iernei. Pășunile de primăvară sînt folositore animalelor, mai cu sēmă în luna lui Aprilie și Maiu.

Cum trebuie adăpate vitele de lapte.

Apa este un ajutor indispensabil nutririi. Apa, pe lîngă că coprinde ore-care principii asimilabile, ajută absorbtțiunea părților lichide de mațe, susține organele, întreține circulațiunea sîngelui și mai dă corpului întreg părțile lichide de care are trebuință.

Apa care se dă animalelor, trebuie să fie tot-d'a-una bine aerisită. Apa de puț și de isvóre care este încărcată de săruri văróse, și care vara este prea rece, trebuie scósă într'un hîrdău sau în sghiab, ca să se aerisescă și numai după aceea să se adape vitele. Temperatura apei trebuie să fie 12 grade.

Să ne ferim a da apă rece vitelor, căci le facem mai rău.

Vacilor cu lapte trebuie să li se dea apă cel puțin de 3 ori pe zi, și să se adape tot-d'a-una în timpul mîncării; iar iarna este bine a li se da apa în grajd.

Sarea ca adăogire la hrana vitelor de lapte.

Sarea este tot atît de necesară la animale ca și la om, și toți cultivatorii cari nu dau sare animalelor fac o mare greșală.

Este prea adevărat că sarea dată ca aliment la animale, sub formă de droburî mari, produce cele mai bune efecte. Animalele cărora li se dă sare, mănăncă tot-d'a-una mai cu poftă, mistuesc alimentele mai ușor, se fortifică și sînt mai puțin expuse la bóle; vacile dau lapte mai mult și mai bogat în unt. Sarea se mai pôte pune și pe nutrețurile mai slabe spre a le mănăca vitele mai cu gust. Cătățimea este de 50—60 grame pe zi.

A. C. Groza.

CĂUTĂTORUL DE COMORI

Începuse a se cam înopta, când un străin se înfățișă înaintea unui țăran, anume Grigore. Străinul, învestmîntat într'un chip ciudat, ținea în mână un bețișor alb și la subțioară o carte mare.

— Voiu să-ți descoper că o comoră e îngropată în țarina dumitale. Dacă-mi dai și mie a decea parte dintr'însa, ți-o arăt, și o să fi foarte bogat.

Țăranul primi cu bucurie.

Pe la mezul nopții, se duseră împreună la comoră, cu o sapă, cu un târnăcop și cu o róbă; săpară în tăcere, și găsiră în adevăr un butoiăș bine astupat și greu, pe care-l puseră în róbă și-l duseră acasă. Când ajunseră aci, necunoscutul se uită la butoiăș cu mare luare aminte și-l atinse cu bețișorul pe toate laturile, citind în carte nisce cuvinte neînțelese, apoi clătină din cap și dîse:

— Veți bine că sînt un mare filosof și un vrăjitor fără sēmen pe lume. Alt-fel n'ași fi sciut să descoper butoiul plin cu galbeni. Află însă că banii din el sînt fermecați și că, dacă vrem să nu se schimbe în cărbuni, cată să întrebuintăm o iarbă descântată, care se găsește numai la un bătrân, spițer din Buzău. Asta n'ar fi greu, că pe mine mă cunósce, dar mai greu e că nu ne-o dá mai jos de cât cu două sută de lei.

Grigore, care tocmai atunci își vînduse nisce cai, îi numără banii cu plăcere; căci, ce erau 200 lei pe lingă butoiul cu galbeni! Străinul plecă chiar în nóptea aceea, și nu se mai întórse.

După o lungă așteptare, țăranul se hotărî să spargă butoiul. Dar vai! fiind-că însuși înșelătorul îngropase de mai înainte între brazde, el nu găsi într'însul nici aur, nici argint, nici măcar cărbuni, ci nisce petre c'un mic bilet, pe care steteau scrise aceste cuvinte:

Ară, sēmēnă, muncesce de cu nóptea pînă'n ȝori, și nu scormoni pămîntul să găsești în el comori.

Din «Biblioteca de lectură de I. M. Riurēnu.»

C E N S U R A

Când și-a scris Radu Tempea «Gramatica romănescă,» oficiul de censură din Budapesta i-a găsit o singură greșală. Tempea ȝicea, vorbind de verbele active transitive, că «aceste verburî stăpānesc acusativil.» Censuratoriî au poruncit lui Tempea să scótă din gramatică frasa cu «verburile cari stăpānesc acusativil.» Tempea, mirat, i-a întreat: De ce? «Ei, de ce?» rēspunseră ei. «D-ta scii, că nimeni n'are voe în Austria să stăpānescă, afară de Majestatea Sa Impēratul!»

L O N D R A

Călătorind cu vaporul spre Londra, ajungi mai întâiu la gura Tamisei. De departe se ved mările acoperite cu case de țară, frumusele, curate și văpsite, orî șiruri de copaci și de pășune înverđite. Pe minut ce vaporul înaintéază, se simte apropierea orașului uriaș.

De o parte și de alta a fluviului, se arată tot mai numeroșe magaziile, grămeđile de saci, de baloturi și de butoie. Se aude șgomotul asurđitor al mașinelor de ridicat. Vapóre și corăbii trec în tóte părțile: unele vin, altele plécă, multe ancoréază la țerm. Este o adunătură de vase plutitóre din tóte colțurile lumii. Nu se mai zăresc de cât catarte și pînze orî coșuri de vapóre. Iată și vaporul nostru a ancorat, ȓic călătorii. Ei îl părăsesc cu grăbire, trec printre miile de lucrători de tóte națiunile, și ies în stradele drepte și largi ale Londrei.

De o parte și de alta se ridică clădiri nu tocmai înalte. Ele sînt acoperite cu un strat negru de funingine, format din fumul a sute de fabrici ale orașului și de la mașinele drumului de fier, care trec în tóte părțile.

În acest oraș, în care se află îngrămăđite bogățiile lumii sînt construcțiuni înalte, vrednice de vedut. Iată înalta biserică Sfîntul Pavel, din care se póte vedé Londra și împrejurimile sale. Lîngă un pod de pe Tamisa se ridică *Parlamentul*, o clădire lungă, cu 500 de camere. Fațada sa este împodobită cu nenumărate statui ale regilor englesi. Centrul orașului este plin de locuințe mari și bogate, proprietăți ale bancherilor, negustorilor și funcționarilor înalți ai statului.

Cerul în Londra e alburii, din cauza ceții care învăluie orașul. De aceea, adesea se ved felinare aprinse și în timpul ȓilei.

Câtă deosebire între muncitorii englezi, cari caută

O piță din Londra.

de lucru și nu găesc, de ore-ce munca brațelor este înlocuită cu a mașinelor ; și între omenii de la noi, cari numai când nu voesc n'aū ce lucră.

Londra, cel mai mare oraș din întręga lume, este capitala regatului Insulelor Britanice.

LEGENDA CALOMFIŢULUI

fost când a fost, că, de n'ar fi fost, nici povestea n'avea rost.

A fost un împărat vestit p'atunci numit Calomfir. Impărăția multă lume și mulți tremurau de cuvîntul lui cel puternic. Și cum nu s'ar fi înspăimîntat, când stăpînia mai tîtă lumea cunoscută p'acele vremi. Eră mare, fără sēmăn pe lume Calomfir împărat; dar ca mîngăere n'avea alt nimic de cît un fecioraș coala sci... un puu de lele și alt nimic, numai bun de însurat.

D'aea ci-că Calomfir împărat, într-o zi cam după prânz ținū sfat cu boerii, cam ce feciōră de împărat s'ar potrivi cu fiul sēu.

Și povesti ba de una, ba de alta și le găsiă cusur la tōte.

Atunci se ridică un boier mai bătrân care deschidēnd cuvînt țise:

— Să trăsesci anī mulți, prea luminate împărate, și să fii tot voinic și vesel, cum ești astăzi, întru mulți anī; dar de nu v'ar fi cu supărare, eū aș țice cuvîntul meū, că am face mult mai bine dacā am întrebā pe fecior să spunā aci în fața nōstră pe cine își alege de logodnicā?

— Asta e lucru tare ușor, adause împăratul, care chemă îndată pe fecior la adunare...

Și cāt te învîrtesci într'un călcăiu micul Calomfir pași falnic, printre boierī, la locul de onōre.

Impăratul cam zîbind grāi:

— Am strāns slat, copilul meū, ca pînă să mi se curme firul vieței să te vād pe tine cu soțiora la casa ta.

Și s'a ridicat cuvînt pe care fatā de împărat să-ți dām de soțiorā? Boerī însă, ca bunī sfetnicī, atāt în țile senine cāt și în țile norōse, aū țis să țī punem întrebare și să ne spuī verde în față, pe cine țī-alegi de logodnicā și soție?

Așa grāi Calomfir împărat și când slrși de cuvîntat, stātū pe scaun.

Dar micul Calomfir, un craiū și jumătate, se ridică din jeț și puțin cam tulburat grăi:

— Vreți să știți pe cine mi-aleg de logodnică și soție?

— Așa, vrem, grăi unul din boierii.

— Să știți, adause micul Calomfir, că mi-am ales de mult pe fata grădinarului nostru..

Când împăratul auzi aceste cuvinte turbă de mânie, ba eră chiar să-l desmoștenescă, dacă nu l-ar fi ținut în loc boierii.

Și mai cu una mai cu alta se înduplecă bietul împărat ca să-l însore cu fata grădinarului.

Lucru cam rușinos, ca el fecior de împărat să ia o fată de grădinar; dar vorba ăluia, de cât să-și piarță copilul, la care se uită ca la un cireș copt, mai bine să-l vadă la casa lui, cu o fecioră chiar din neam de jos.

Așa se hotări împăratul; dar alt necaz.

Grădinarul nu voia în ruptul capului să-și dea fata după un fecior, fie de ori ce viță, care nu va scie o lécă de plugărie.

Când auzi și d'asta, împăratul s'a făcut toc pe grădinar și pe fata lui și eră cât p'aci să-și pue în spânzurătoare de marea ne cinste ce-î făcu, că nu scia feciorul nici pic de plugărie.

Dar feciorul împăratului când auzi cele țise de grădinar, s'a dus în țară să învețe și plugăria; căci altele scia el câte sînt în lume și în sóre, că doar eră fecior de împărat și aveă și cap de învățatură.

A trecut cât a trecut și numai se înturnă feciorul cu bună învățatură într'ale plugăriei, căci e meșteșug, ba încă mare la asemenea lucrări...

Atunci a pus împăratul și-a vestit în totă lumea de nunta fiului: dar nu spunea cu cine, căci tot îi părea lucru ciudat, ca fiu-so să ia de soție o fată de grădinar.

În stîrșit s'a început și nunta și tóte mergeau strună. Ici hori cu flăcăi și fete, colo mese cu lăutarî, dincolo vinul curgea vale, de credea că nu se mai sfîrșese.

Cuscrii s'aū așezat la o masă și s'aū dat în vorbă, așa cam pe departe și când îi veni bine, Calomfir țise:

Da bine, cuscrișor, de ce n'ai vrut să-ți dai fata după fiul mîeū, pînă n'a învățat și plugăria?

— Find-că omul fără plugărie nu prețuesce nimic, adause grădinarul.

— Eū nu cred odată cu capul, grăi Calomfir împărat.

— Dar uitat-ai ore de sorta împăratului Crainic? adause grădinarul. Nu scii că el împărăția jumătate din lume și după ce i-ai luat împărăția, ne având cu ce mai trăi, s'a băgat la Măria Ta grădinar.

— Cum se poate? strigă Calomfir. Cum se poate? Crainic împărat să fie la curtea mea grădinar, fără să scii eu și fiul meu ia astăzi pe fata lui?

— Da împărate adause Crainic, grădinarul. In acel moment Calomfir împărat de rușine sau poate că de bucurie, se făcu o flóre, care pînă astăzi poartă numele împăratului, iar pentru neuitarea miróselor cu cari ierau stropite hainele, frunzele flórei răspândesc un frumos miros.

Audită în 1894 de la Neculai Ivănoiu din Ocina, Prahova.

I. Moraru
Prahova.

Chateaubriand.

Marinarul și păsările mării

Tóte accidentele mărilor, fluxul și refluxul, liniștea și furtuna, sînt prezise de paseri: una anunță pe pescar de momentul când valurile se vor umflă; alta sbóră peste valuri scoțînd un strigăt dulce, și trist, anunță momentul refluxului; alta prevestesce furtuna.

Tovarășe ale marinarilor, ele le urmăresc mersul și prezic furtuna. Marinarul când le vede le respectă și le dă cu tótă inima ospitalitate pe corabie, după cum și muncitorul respectă pe prihor, care îi prezice zile frumoșe și îl primesce și iarna în coliba sa.

Oh! cât de sécă e natura explicată de filosofi; dar cât de plină și roditóre apare cu aceste paseri, cari nu caută de cât minunății pentru a glorifică pe creator.

Traducere de A. D.

MULȚUMIRE

Societatea culturală «Ión Kalinderu,» de pe Domeniul Corónei Bicz, a îmbrăcat — de sêrbătorile învierii — dece elevi sêraci, din școlele din comuna Bicz.

Tot cu acéstă ocașie, a mai dat frumoșe daruri la 30 elevi, ce formeză corul școlii din Bicz.

In numele școlilor și al sâtenilor din comună, sub-scrisul aduc viile și respectósele mele mulțumiri sus dișei societăți, pentru asemenea fapte caritabile, cât și d-lui Ión Kalinderu, patronul societății, care priveghéza neîncetat, ca societatea să dea fructele dorite.

C. R. Teofănescu-Gribincea.
Invěțator-diriginte.

NU ÎNGHIȚIȚI SÎMBURI

Unii ômeni și mai ales copiii, mănâncă cireșile, vișinile etc. cu sîmbure cu tot.

Din cauză că la înghițitul sîmburilor acestor fructe, nu sufer mai nimic, mulți își fac din acêsta o glumă, iar alții un obicei.

Cu acêsta își fac loru-și rēu, producēndu-și dureri de stomac, sau chiar môrte.

Unii copii, vrēnd să se arate altora cât pot, înghit sîmburi de fructe și mai mari ca de corcoduși, prune, piersici, caise, zorzări, etc.

Ajungēnd în stomac sau intestine, unii din ei se înfig în pereții organelor pe unde trec, ial alții es fără primejdii afară.

Cei rēmași în stomac, fiind indigesti produc colicē puternice, cari țin sâptămâni și chiar luni întregi, iar cei rēmași în pereții intestinelor astupă drumul. Și într'un cas și în altul rēul este mare și dacă n'ar interveni medicul (dacă ajutorul lui pôte fi de folos) plătesc cu viața lor imprudența de a înghiți sîmburi.

Dar dacă găuresc pereții intestinelor, atunci (după cum dic medicii) umblă prin interiorul corpului pînă se fixeză într'un loc.

Așa se spune «că în pereții inimei unei femeii s'a găsit o spărțură de sticlă acoperita cu carne».

Tot ast-fel se pôte întâmpla și cu sîmburii.

Casurile acestea sint însă peste sēmă de rari.

G. Coles.

O școlă de adulți pe Domeniul Corônei

În ziua de 8 Noembre 1898, s'a înființat—pentru prima ôră—o școlă de adulți pe Domeniul Corônei Bicăz. Inaugurarea școlēi s'a făcut în localul societăței culturale «Iôn Kalinderu» în urma ținerei unei conferințe.

D-l *Olimpiu Boiu*, silvicultorul Domeniului Corônei, a arătat sătenilor importanța școlēlor de adulți și a sfătuit pe ômeni, a o frecventă cât mai mulți, de ôre-ce dorința d-lui Ion Kalinderu, administratorul general al Domeniului Corônei, este ca fie-care român, tiner sau bătrân, să scie a citi, a scrie, a socoti, a-și cunoșce nēmul și mai presus de tôte a-și iubi patria și dinastia.

Cursurile se țin de d-l *Teofănescu Gribincea*, învățatorul școlēi din Bicăz.

Școlă este frecventată de o mulțime de săteni, de la vîrsta de 16—60 ani. Intre aceștia sint toți pădurarii domeniului Corônei, care urmēză fôrte regulat.

Pentru care sub-scrisul învățator, în numele sătenilor, aduc viile mele mulțumiri onor. domn Ion Kalinderu, care se intereseză fôrte mult de sôrta sătēnului, cât și d-lui Olimpiu Boiu silvicultor, care-și pune mare interes pentru progresul acesteii școlē.

C. R. Teofănescu Gribincea.

Învățator-diriginte.

BELCIUGUL ȘI JUJEUL

n perióda de creștere, li se pun adesea porcilor, nu atâta în oraș cât la țară, belciug și jujeu.

Belciugul, este o bucată de sîrmă sau mai bine un fel de verigă, care se pune la mijlocul râtului în marginea lui superióră. Durerea ce simt animalele, când isbesc pămîntul sau un alt corp tare cu râtul prevădut cu belciug, le opresce de a rămâ pămîntul, scop pentru care li se și pune belciug.

Aplicarea belciugului obligă însă pe crescător a da mai mult nutriment la sghéb porcului său, din pricină că, prin această armătură, el e pus în neputință de a se folosi de rădăcinii sau de alte alimente ce și le procură scormonind pămîntul.

Jujeul, scim că este format dintr'o bucată de lemn, a cărui lungime și grosime variază după talia și vîrsta porcului, și care bucată de lemn, are la mijlocul ei, două găuri, depărtate una de alta, atâta distanță, în cât gâtul porcului, să pótă fi cuprins între ele. Prin acele găuri, se vîră două bețe sau mai bine un fel de restee, cari se unesc d'asupra gâtului printr'o legătură cu sfóră, sau printr'o mică policióră, găurită și ea, în cari găuri se trec și se înțepenesc vîrfurile celor două bețe.

Jujeul se pune pentru a împiedica pe porc a rupe gardurile, sau de a se introduce în grădină, prin gardurile vechi, cu mică spărtură.

Jujeul, ca și belciugul de alt-fel, este un instrument de tortură pentru rîmător. Intr'adevăr, porcul cu jujeu, este obligat a-l purtă de dimineța pînă séra de gâtul său, iar când se culcă, să nu pótă din cauza lui, a se lungi în pozițiunii ce ar voi, mai ales pe lat; în plus că, în cocină, el neliniștesce și pe cei-l-alți porci cu care s'ar mai găsi în ea, sau sînt cu toți turburați prin isbiturile ce primesc unii de la alții cu lemnele jujeului. Cevă mai mult, a-

desea îl vedem pe bietul dobitoc, cu un picior de dinainte saŭ chiar cu amândouă, trecute pe d'asupra lemnului jujeului, saŭ prinse sub gât, între cele două bețe.

Este bine dar, ca pe cât este cu putință, să crescem porci, fără belciug și jujeu, însărcinând omeni cari să-î păzescă și să-î conducă pe locuri pe cari să pôtă rîmă fără să ne păgubescă întru nimic, prin rîmatul lor.

Irimia Popescu.

Medic-veterinar.

M I N C I N O Ș I Î

Un mincinos stând odată, și se altui mincinos:

— «Prietene, veđi tu turnul cel înalt și luminos?»

«Da!» acesta îi răspunde. Și iar îl întrebă el:

— «Inșă veđi tocmai în vîrfu-î, cum umblă un șoricel?»

«Ce mai minciună cu córne!» și se prietenul sėu,

«Că eu abia zăresc turnul, necum șoricelul tėu,

«Inșă îl aud prea bine cum umblă în tropot, în cât

«Par'car bubul o tobă și-ar avé clopot la gât.»

— «Te cred!» cel întăiŭ răspunde, vedėndu-se înfundat,
Pentru că nu-și găsi omul cu minciuni de înșelat.

Anton Pann.

S C R Î N T I T U R Î

Când cine-vă și-a scrîntit mîna saŭ piciorul, trebuie să puie pe dată partea rănită în apă rece, apoi să o acopere cu cârpe muiate în oțet, care să se schimbe cât de des. Dacă este și umflătură se întrebuințeză *spirtul camforat*. La scrîntituri ușore se trage imediat partea bolnavă, întinđend și dănd bi-nișor încheietura la loc. Acest lucru se repetă mai în fie-care ți. La frânturile de ose ca și la scrîntituri mai durerose, e nevoie de ajutorul doctorului, care cunósce remediul mai bine ca orî-cine.

Prețul vieții omenesci

Un Domn al Japoniei poruncise să i se facă două-zeci de vase de porțelan de totă frumusețea. După ce i le aduseră, el nu făcea alt-cevă totă ziua de cât să se uite la ele, atât de mult îi plăceau.

Intr'o zi o servitoare îi sparse din nebăgare de sémă unul. Domnul se înfuriă și o condamnă la mörte.

Aușind această hotărâre, unul din supușii Domnului se înfățișă la acesta.

— Cunosc un léc minunat, țise supusul către Domn, cu care pot să dreg vasul stricat, fără să se observe cea mai mică spărtură. Trebuie însă să-mi arătați toate vasele la un loc.

Il duseră într'o cameră unde prețioșele lucruri se aflău aședate pe o pătură de mătase. Dar de odată supusul ridică pătura și dintr'o singură mișcare le aruncă pe toate jos. Vasele se sparseră în miș de fărâme.

— Aste nouă-spre-zece vase rămase, țise supusul către Domn, ar fi putut să coste viața a nouă-spre-zece ómenî. Luați-mi-o pe-a mea căci e destul.

Domnul înțelese pilda ce i-o da acest om; și gândind că toate vasele aurite sau sculptate din palatul lui nu puteau prețui viața unui om, îl ertă atât pe el cât și pe servitoare.

Ce mare iubire de ómenî arătase acel supus!

PĂSTRAREA LAPTELUI

Laptele se pöte păstră cu multă înlesnire. Dacă avem nevoie să-l păstrăm 2 — 3 zile, punem în el frunze de hrén, care are puterea de a împiedică acrirea lui. Mai este și un alt mijloc förte bun pentru a ține laptele pröspët, și anume: se pune laptele într'o sticlă négră și se astupă bine; apoi se légă sticla cu o sföră și se ține un sfert de cés în apă clocotindă. Laptele, ast-fel pregătit și aședat la rēcöre, stă dulce mai multe luni.

Serbări de 10 Maiū

10 Maiū la Săbăoni, Roman.

La orele 10 dimineața s'a făcut Tedeumul în biserica catolică, unde erau ca la 200 bărbați și femei, osebit de copii din școlă. După Tedeum, toți au venit la școlă, în frunte cu autoritățile comunale, unde a fost serbarea.

Serbarea s'a început cu Innul Regal, cântat foarte frumos și pătruștor de școlari. Apoi d. învățător Toma Spătarul a ținut o cuvîntare, arătând importanța și necesitatea serbătorii zilei de 10 Maiū, mai cu sēmă la țară.

După care au urmat cântecele: Imn patriotic, Peneș curcanul și Hora ostașilor Români, așa de frumos cântate de școlari, pe câte 3 voci, conduși de d. învățător Toma Spătarul. Jocul «Merseriașii» de Tisescu, amplificat și complectat de d. învățător, a pus capăt acestei serbări, așa de frumos începută și în satul nostru Săbăoni.

Asistenții au plecat foarte mulțumiți, mulțumind d-lui Toma Spătarul, pentru că i-a făcut să petrecă vre-o 2 ore-așa de bine, frumos și folositor.

Ianuș.

*

10 Maiū la Bicz.

În ziua de 10 Maiū, la orele 10 a. m., elevii tuturor școlilor din comuna Bicz, județul Némțu, s'au adunat la localul primăriei, de unde au plecat către biserica parohială, unde elevii, d-nii învățătorii, d-l primar cu consilierii și jurații comunali, d-l Olimpiu Boiu, silviculor, cu tot personalul administrației Domeniului Coronei Bicz și un numeros public, au luat parte la Tedeumul ce s'au săvîrșit de trei preoți.

În tot timpul Tedeumului, corul vocal al elevilor școlii din Bicz, au cântat răspunsurile; iar la urmă a intonat «Mulți ani» și «Innul regal.»

După Tedeum au plecat de la biserică cu toții către primărie. Cu această ocaziune d-l Teofănescu Gribincea, a vorbit sătenilor despre însemnătatea zilei de 10 Maiū. Apoi d-l Olimpiu Boiu, silviculor, a mulțumit d-lor învățătorii, pentru silința ce și dau spre a răspândi în popor simțul patriotic.

Tot în ziua de 10 Maiū, orele 2 p. m. a fost adunarea generală a societății culturale «Ión Kalinderu» cu care ocaziune comitetul a propus ca membri onorifici pe d-nii Ión Kalinderu, Florian Davidescu, șeful regiei Domeniului Coronei Dobrovăț și Olimpiu Boiu, cari au fost proclamați.

*

10 Maiu la Dragomiresci, jud. Nempt.

În comuna Dragomiresci din județul Nemptu, s'a sărbătorit ziua de 10 Maiu cu totă splendoarea cuvenită.

La biserică, s'a oficiat Tedeumul de către preoții Gh. Săndulescu și Vasile Văldenu, după care s'a ținut o frumoasă cuvîntare de către preotul paroh Gh. Săndulescu, care a arătat în mod general însemnătatea sărbătorilor naționale și în particular a întreiței sărbătorii de 10 Maiu.

La primărie, d-l Călin, învățătorul de la reședință a ținut un discurs relativ la această serbare și învățătorul din Borniș a dat citire părții literare relativă la «*Ne atarnarea și regalitatea statului Român.*» de d-l Gh. Coșbuc, cunoscutul scriitor, care se publicase în harnica revistă «Albina.»

După acesta copiii din Borniș aș cântat «Imnul regal» și în unire cu cei din Dragomiresci: «Hora Dobrogei,» «Bardul din Mircesca» și la plecare pe la școlile respective «Marșul lui Avram Iancu.»

V. I. Bălătescu.

Învățător.

LEGENDA BRÓSCEI

Când Jidoviă aș ucis pe Domnul Christos, Maica Domnului nu-și află loc de supărare, nu se mai putea mângâia căci prea tare o durea inima după fiul ei. O brósca vădend-o așă de plânsă și așă de supărată, îi dăce:

— De ce plângi atâta, că — de, săraca de mine, și eu am avut 12 copilași și când i-am văduț mărișori, scăpați din nevoe, a trecut un car încărcat și cum stăteaș toți grămăgioră mi l-a făcut turtă, săracuții! Da ce să fac? Să-mi dau în cap?!

Maicei Domnului par'că i s'a luat o piatră de pe inimă, așdind aceste vorbe și ușurată îi dăce:

— De acum să fii slintă, pentru că m'ai mângâiat.

De aceea-și păcat să uciți vr-o brósca; ea când móre nu putreșce, ci să usucă ca nisce mósce și în lîntâna în care nu-și brósca, apa nu-și bună.

Ferice de acel ce pôte mângâia, nu este altă facere de bine mai mare de cât acesta.

N. Stoleriș.

Învățător, Măndresci, Botoșani.

CEI DOI MĂGARI

Doi măgari se întâlniră într'o di pe érba ce mărginesce drumul satului. Intre tinerii de aceeași vîrstă, cunoscința se face foarte iute. Ei începură să vorbească și să se plîngă de sórtă și de stăpînul lor.

— Eü, ñise unul, slujesc la o lăptăresă săracă. In fie-care diminéță, din ñorii ñilei, duc lapte la oraș, într'o căruță veche. Muncesc mult și mîncarea ce mi se dă e próstă.

— Eü, ñise al doilea, slujesc la o moșie. Mă joc tótă ñiulica cu copiii boerului!

— Bună trébă, reluă cel d'întăiü; fără îndoială că vei fi avënd un grajd frumos, și eslea plină, și culcușul bun și tóte astea fără nici o ostenélă!

— Ah, așa cređi tu?

Micii mei stăpâni sînt nisce ștreqari mofturoși și sácâiți. Mî-ar plăcé mai bine să trag căruța ta de cât să fiü jucăria unor copii rëutăcioși. In grajd, am de vecini nisce cai cari fac pe mândrii. Pe tine de sigur că te îngrijesce stăpână-ta; de mine vede un rîndaș rëu, care mă bate de pomană. Ascultă-më: avem aceeași vîrstă și aceeași colóre; nu vreü tu să-mi ieü locul meü in grajdul moșiei? Fac bucuros schimb cu tine!

Măgarul lăptăresei, după ce se gändi mai mult, ñise: Fórtë îti mulțumesc! Rëmân mai bine ce sînt!

Rëspunsul erä întelegt; și ar fi fost și mai întelegt măgarul, dacä s'ar fi gändit mai mult, înainte de a-și caină sórtă. Dar măgarii cei tineri sînt nesocotiți și vorbesc ade-sea ori de lucruri, fără a le cunósce.

C É R T Ă

Un învëțat engles nu se certase nici odată cu nimeni.

— Cum faceți, vë rog, când cine-vă vë caută cërtă? îl întrebă un prieten.

— Eü? Intrebuințez un mijloc fórtë ușor.

— Și care?

— Când vëd că un om e pus pe cërtă, îl las să se certe cu el singur și plec pe-aici încolo.

Acest rëspuns ar trebui să fie pe buzele tuturor și cred că judecățile s'ar înjumëtați.

INFORMAȚIUNI

În ziua de 13 Maiu a. c., harnicul administrator al Domenielor Co-ronei, d-l I. Kalinderu a vizitat școala mixtă din comuna Lipovu după domeniul Segarcea. După intrarea în clasă, un elev din clasa 5-a a citit o mică cuvîntare pentru a exprima recunoștința ce poartă elevii, d-lui Kalinderu și Familiei Regale, pentru ajutorul ce cu prisosință le-a dat. D-sa a mulțumit elevilor pentru sentimentele de recunoștință exprimate și le-a promis ori-ce ajutor de vor avea nevoie, numai să fie silitorii la învățătură. Apoi a examinat elevii din toate clasele, i-a pus să cânte câte-vă imne naționale și din leturghie, de care rămânend mulțumit, a distribuit la toți elevii silitorii câte-o carte de albinărit, de economia vi-telor și un potret al M. S. Regelui, cartonat. În urmă a vizitat primă-ria și biserica și mai multe case de-ale țăranilor, spre a-i îndemna la muncă, curățenie și înființare de grădini pe lângă casă.

A promis la țăranii că trimete un grădinar special să înființeze o pe-pinieră de pomi roditori, să le distribue gratuit la locuitorii din co-mună. Dea Domnul ca simpaticul Administrator să aibă în țară și alți imitatori filantropi.

Dimitrie Dinulescu.

Dirig. inte.

Vă rugăm să bine-voiți a publica în mult gustata [d-văstră revistă, rezultatul examenului de capacitate al elevilor normalişti din Galați. Au reușit:

Mihaiu V., Sălciora, R.-Sărat; Paraschivescu I., Călărași, Ialomița; Stănescu Nicolae, Măicănesci, R.-Sărat; Ionescu Alex., Costișa, Nemptu; Mur-gescu A., Slobozia, R.-Sărat; Poppa Șerban, Brăila; Nicolescu I., Lupșani, Ialomița; Macoveiu V., Măstăcani, Covurlui; Teodorescu Evrică, Zăvoia, Brăila; Cristian Niculae, Nisipurile, R.-Sărat; Jercea George, Sudiți, Ialomița.

ADRESE CĂTRE REDACȚIE

Importanța și frumosul scop ce tinde a atinge prețioasa [revistă ce o conduceți, a dat indemnul mai multor din ofițerii noștri a se abonă pentru ca soldaților de sub comanda lor să le dea o bună ocazie a se instrui și dezvoltă gustul cititului.

La noi în marină mai mult ca ori unde s'a simțit bine-făcătorea in-fluență a acestia populare reviste, pentru care sîntem datorii a vă mul-țumi noi aceștia care pe lângă militari sîntem și dascăli — la școala de adulți. — Vorbind cu mulți camarazi a găsi un mijloc prin care revista să se răspîndescă mai mult în cercurile noastre, s'ajungă adevărata carte de citire în mâinele soldatului, am găsit că dacă ar avea și câte un ar-ticol care să le vorbească și de lucruri de ale lor i-ar interesa mai mult.

Chestii științifice popularizate despre vapore, despre mare etc., într-o formă ușoră și popular scrise, ar fi de un mare folos și ar ajunge — dat fiind micul preț al abonamentului — ca fie-care vapor, fie-care com-panie, în parte să fie abonate.

De altminteri chiar și pe cei de la țară, i-ar interesa să cunoască lu-cruri noi de care abia au auzit. S'ar populariză chestii însemnate.

Eug. Bottez.

S.-locot., Marină, Galați.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

Răsboiul nostru pentru neatârnare, povestit pe înțelesul tuturor ediția II-a, de cunoscutul scriitor și colaborator al nostru G. Coșbuc.

Acastă lucrare formând un volum de 284 pagini sau 18 côle, pe hârtie gălbuie, format octav, este cea mai estină carte literară pin câte au apărut la noi, necostând de cât 95 bani. O recomandăm cu căldură cititorilor noștri de ore-ce în ea se găsesce multe lucruri folositoare și e plină de învățatură pentru nēmul nostru.

Toți cititorii revistei noastre, își-o pot procură prin administrația noastră, contra costului de 95 bani. Ceî-ce ne-ar trimite costul pentru 6 exemplare, au al 7-lea exemplar gratuit.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

D-lui G. Bohoreanu, Domeniul Ripiceni, jud. Botoșani. — Suma de lei 10 s'a primit și vi s'a liberat chitanța No. 8.806 pentru anul I și 11 902 pentru anul al II-lea, din eróre ați fost avisat.

D-lui Gh. Alexandri, învățator, Cornățel, jud. Olt. — Nu dăm curs nici unei comande neînsoțită de cost. Trimeteți deci costul și vë vom trimite imediat.

Asemenea nu satisfacem nici cererile pentru cari ni se cere a trage ramburs, rugăm dar ori-ce comandă să fie însoțită de cost și garantăm că se va esecută imediat.

D-lui M. I. Rosenberg, Baschioi. — Abonamentul d-văstră pe anul II achitat cu chitanța No. 15.113, s'a făcut corectarea cerută.

D-lui A. Florescu, Costisa prin Buhuș. — Idem cu chitanța No. 15.090.

Pr. Dim. Rădulescu, Trestioara, Buzëu. — Idem cu chitanța No. 13.940.

D-lui I. Săndulescu, Scăesci, Dolj. — Idem cu chitanța No. 13.986.

D-lui I. Dragomir, Drăguțeni, Putna. — Abonam. d-văstră pe anul II achitat cu chitanța No. 15.130.

Căpitan Vasilescu, Pitești. — Din eróre ați fost avisat, abon. d-văstră achitat pină la 30 Septembrie 1899 cu chitanța No. 14.086.

Căpitan Fotescu, Buzëu. — Sînteți achitat cu chitanța No. 11.378. din eróre ați fost avisat.

D-lui Dimitrie Rugină, învățator, com. Bătrânesci, Roman. — Am primit cei 80 bani în mărci pentru *Povestea unei corône*, dar ediția fiind încă nepusă în vânzare, vë vom trimite îndată ce vom avé învoire.

D-lui I. Vintilescu, Bonțesci, R.-Sărat. — Rugăm înaintați suma și vom trimite d-lui Zamfirescu.

Observăm cu părere de rău că un număr de abonați, cu tôte avisele noastre, nici pină astăzi nu ne-a achitat abonamentul. N'am trimis revista de cât celor ce au semnat o listă sau au cerut-o prin scrisori; e trist să constatăm că nu țin socotélă de sacrificiile ce facem. Rugăm cu insistență a ni se trimite abonamentele, fiind dejă trecute 8 luni din anul al II-lea.

AVIS IMPORTANT

La administrația revistei noastre se găsește spre vânzare din lucrările d-lui C. Rădulescu Motru:

1. Valoarea Silogismului	cu lei 1,—
2. Problemele Psihologiei	» » 1,50
3. Rolul social al filosofiei.	» » 0,50

Din lucrările d-lui G. Coșbuc:

Răsboiul nostru pentru neatarnare pe înțelesul tuturor,	lei 0,95
Povestea unei corone	» 0,80

Asemenea se găsește:

Colecția revistei pe anul I	cu lei 5,—
Idem legată într'un volum	» » 6,50
Idem în 2 volume	» » 7,—
Idem I-a jumătate anul II	» » 3,—
Idem legată	» » 4,—

Orî-cine ne trimite costul cărților notate mai sus le primesce franco la domiciliu. Cum nu mai avem de cât un număr res-trîns de exemplare, rugăm a ni se face cererile cât de curând.

Colecții pe hârtie velină din anul I cu lei 10.

Apărătorul Sănătăței cu lei 3, un an complet. A se adresă d-lui dr. Manolescu, str. Teilor, 32.

Cu începere de la 1 Ianuarie 1900

Va apare la 1 și 15 a fie-cărei luni:

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

Cu colaborațiunea celor mai însemnați scriitori români.

Director gerant: C. Rădulescu-Motru, București.

Capitalul editurii: 50.000 Lei

Abonamenteul pe un an	Lei 24
» pe 6 luni	» 12
» pe 3 luni	» 6
Un număr	» 1

Noua Revistă Română va publica articole privitoare la toate cestiunile de interes actual pentru publicul român.

Fie-care număr din *Noua Revistă Română* va cuprinde:

Un articol politic, relativ la una din problemele care va preocupa activitatea parlamentului. Prin obiectivitatea și cumpătarea ce se vor pădi în redactarea acestui articol, revista va încercă să îndepărteze atențiunea publicului de la disputele personale și pățimașe, cari din neferi-cire ocupă astăzi primul plan al luptelor noastre politice, pentru a deschide drum, în locul acestora, discuțiilor de principii, singurele, din cari pôte să resulte o direcțiune sănătoasă în organizarea statului.

Un articol literar. Cercetări istorice și filologice. Studii și creațiuni literare.

Un articol științific popular, care să sprijine începuturile industriale și în genere încercările unei exploatări raționale a avuțiilor Țării.

Cronica literară. Cronica teatrală. Noutăți științifice. Cronica politică financiară. Bibliografie.